

ZŠ a MŠ Proseč

Základní škola a mateřská škola Proseč

Rybenská 260, 539 44 Proseč u Skutče, IČO: 75018772

tel.: 469 321 291, www.zsprosec.cz, email: skola@zsprosec.cz

Plán rozvoje předčtenářské gramotnosti MŠ – 2021/2022

Obsah

1. Zhodnocení plnění plánu ve školním roce 2020/2021

2. Úvod

3. Klíčové komunikativní kompetence

4. Sledované oblasti rozvoje

4.1. Komunikativní dovednosti

4.2. Jazykové a řečové dovednosti

4.3. Rozvoj fonologického uvědomění

4.4. Zrakové vnímání

4.5. Sluchová diferenciacce a paměť

4.6. Probouzení zájmu o knihu a písmenka, budování vztahu ke čtení

5. Plán spolupráce s městskou knihovnou

6. Závěr

1. Zhodnocení plnění plánu ve školním roce 2020/2021

V rámci předčtenářské gramotnosti jsme ve školním roce navštěvovali do března 2020 každý měsíc městskou knihovnu dle plánu. Poté, v době uzavření MŠ a omezení provozu, plánované návštěvy nebyly uskutečněny. V této době měly děti možnost procvičovat předčtenářské dovednosti v rámci distanční výuky, kde tato oblast nebyla opomíjena. Na webu MŠ byly k dispozici nejrůznější úkoly, cvičení a aktivity.

Během školního roku se děti setkávaly s knihou každý den. Ve třídách probíhalo pravidelné každodenní předčítání. V rámci tématu bývají děti motivovány k prohlížení knih a lepoprel.

Do knihovny MŠ bylo zakoupeno několik nových knih (encyklopedie, pohádkové knížky) a do jednotlivých tříd výukové pomůcky a hry (např. stolní hra a pexetrio Abeceda), které v dětech mají podporovat zájem o knihy.

2. Úvod

Dítě rozvíjí své čtenářství již od raného dětství. Učí se naslouchat, přemýšlet, vnímat knihy nejen jako zdroj zážitků, které obohacují jeho vnitřní svět a rozvíjejí fantazii, ale také jako zdroj zajímavých informací, které mu objasňují svět a události v něm.

Předškolní období je obdobím, ve kterém je dítě schopno si osvojovat předpoklady pro zvládnutí čtenářských dovedností. V tomto období se dítě kontaktuje s textem prostřednictvím dospělého, kdy jsou aktivity spojené především s vyprávěním, předčítáním, prohlížením knih či časopisů.

V mateřské škole se vytváří základy, na které naváže základní škola, která na nich poté lépe rozvíjí vlastní čtenářské dovednosti.

3. Klíčové komunikativní kompetence

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, který je závazným dokumentem pro mateřské školy, specifikuje klíčové komunikativní kompetence. Ty reprezentují výstupy, tzn. co dítě na konci předškolního vzdělávání zpravidla dokáže nebo čeho může dosáhnout.

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- *ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog*
- *dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)*
- *domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci*
- *v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou*
- *ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní*
- *průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím*
- *dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)*
- *ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku..."*

Vzdělávací obsah našeho školního vzdělávacího programu je zpracován s ohledem na zmíněné kompetence, díky kterým má dítě dobré podmínky k rozvoji a podpoře předčtenářské gramotnosti.

4. Sledované oblasti rozvoje

V rámci rozvoje předčtenářské gramotnosti se zaměřujeme na určité oblasti rozvoje, které odpovídají cílům a očekávaným výstupům pěti vzdělávacích oblastí RVP PV. Sledované oblasti zahrnují nespočet aktivit a činností, které dětem během školního roku nabízíme.

4.1. Komunikativní dovednosti

- popis dějů, jevů, obrázků, objektů – knihy „Malý atlas ptáků“, „Od antilopy ke žraloku“
- na základě čteného příběhu dramatizace pohádek – hraní rolí, komunikace gesty, pantomimou
- správná formulace otázek a smysluplné odpovědi
- srozumitelné vyjádření myšlenky
- řešení úkolů ve skupině, schopnost dohodnout se – např. při výrobě krmítek a budek pro ptáky
- rozhovory, vyprávění, úvahy, postřehy – po absolvování výukových programů v ekocentru Pasíčka
- vyřizování vzkazů a zpráv

4.2. Jazykové a řečové dovednosti

- gymnastika mluvidel, artikulační cvičení – např. ♪♪ písn. „Ptačí ráno“ – refrén: „Čimčarára, vrků, vrků, vrzy, vrzy, pí,pí,pí“ a ♪♪ písn. „Popěvek kuřátek“
- dechové cvičení – hra na flétnu – ♪♪ písn. „Čáp ten to má věru snadné“, hrátky s peříčky
- pojmenovávání jevů a předmětů kolem nás
- rozšiřování slovní zásoby – kniha „Dětský obrázkový slovník“, „Montessori aktivity pro děti“
- pohybové vyjádření písniček /“Típ, típ,típ, vrabec vrabce štíp“/ a říkadel /“U studánky chodí čáp“/ – rytmizace slov, vytleskávání slabik

4.3. Rozvoj fonologického uvědomění

- antonyma /černý x bílý, malý x velký,.../, synonyma /hlína, půda, země/, homonyma /jeřáb, kohoutek, oko /
- z říkadel, básní, pranostik – poznat rým
- logopedické hádanky – vytváření jednoduchých rýmů – kniha „Logopedické hádanky“
- rozklad slova na slabiky, hlásky /vra-beč, k-o-s/

4.4. Zrakové vnímání

- rozpoznávání a grafická nápodoba některých symbolů, tvarů a písmen – názvy ptáků na cedulkách na plánované „Ptačí stezce“
- vytváření písmenek a slov z různých materiálů – modelína, stavebnice, přírodniny, pomocí vlastních těl v prostoru - např. názvy ptáků
- poznávání svého jména v psané podobě
- vytváření „vlastních knížek“ – téma: Ptáci
- zraková percepce – shody, rozdíly, např. Poznej ptáky podle zobáku,.....
- společenské hry – pexeso /písmenkové, ptačí/, obrázkové křížovky, skládanky, puzzle
- hry s písmeny a obrázky – stolní hra a pexetrio Abeceda
- skládání řady z leva doprava
- při pobytu venku – pozorování nápisů na budovách, vyhledávání písmen kolem sebe – na plakátech, nápisech, jízdnicích řádech,....

4.5. Sluchová diferenciacie a paměť

- rozlišování podobných nebo stejných slov /Míla – milá, miska – myška, nos – kos/
- rozlišování měkkých a tvrdých slabik
- rozlišování krátkých a dlouhých samohlásek sluchovou cestou
- grafické znázornění délky samohlásek ve slově
- vnímání a reprodukce rytmu – např. hra „Datlové, žáby a vrány“ – kniha „Rozvíjíme hudební vnímání a vyjadřování“
- rozpoznání chybně utvořené věty
- zapamatování si krátkého textu, říkanky, básničky /„Ptáci“, „Datel“, „Strakapoud“, „Vlaštovka“/ a písničky ♪♪ - /“Bude zima“, „Toulaví ptáci“, „Čik, čik, čik“, „Vyletěla sojka“, „Vravec a sýkorka“/

4.6. Probouzení zájmu o knihy a písmenka, budování vztahu ke čtení

- volně přístupné knihy a časopisy – čtenářský koutek pro děti, chvilky volného čtení
- četba na pokračování – pravidelně každý den před odpoledním odpočinkem – dle nabídky školkové knihovny / např. „Uprchlík na ptačím stromě“, „Zpěváček z voňavé meze“, „Lesní schovávačky“/
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů jako motivace k tématu – pohádky „O nenasytném vrabci“ a „O poslední vlaštovce“ – kniha „Pohádkový dědeček“ - Eduard Petiška
- prohlížení a „čtení“ pohádkových knih, leporel, encyklopedií a časopisů – např. „Průvodce přírodou do kapsy“, Putování přírodou“, „Malá dětská encyklopedie“
- rozhovory o knížkách – z kolekce De Agostini: ediční řada-Hraj si a uč se s kamarády z lesa
- obrázkové čtení – kniha „Pohádky pro malé děti“
- besedy s autory knih
- sledování divadelních pohádek a příběhů
- knižní dárky dětem – při odchodu předškoláků do základní školy /Album prvňáčka – Helena Zmatlíková/
- návštěva městské knihovny – předčítání příběhů a pohádek „pohádkovou babičkou“
- Četba na pokračování před odpoledním odpočinkem z knihy „Uprchlík na ptačím stromě“ – Ondřej Sekora

5. Plán spolupráce s městskou knihovnou

V rámci spolupráce navštěvuje každý měsíc městskou knihovnu střídavě vždy jedna třída mateřské školy. Děti se zde setkávají s paní knihovnicí Evou Rejentovou a „pohádkovou babičkou“, paní Řebíčkovou. Tento rok, v rámci projektu „Rok stromů“, budou všechny nabízené pohádky věnované tomuto tématu.

Plán spolupráce s městskou knihovnou

školní rok 2021/2022

Září 2021

Václav Čtvrtek- O Kačence a tlustém dědečkovi
(Jak tlustý dědeček dostal od Kačenky ořech)

Třída Včeličková

Říjen 2021

Petra Beránková – Matýskovy příhody

Třída Motýlková

	(Nemocná jabloňka)	
Listopad 2021	Miroslava Sloupová – Rok s krtkem (Jak se stromy a keře loučily se zvířátky)	Třída Berušková
Prosinec 2021	Zuzana Pospíšilová – Baobaba a jiné příběhy (Šiškáček)	Třída Včeličková
Leden 2022	Andrea Reitmeyer - Mlsný ježek Toník	Třída Motýlková
Únor 2022	Eduard Petiška – Martínkova čítanka (O jabloňce)	Třída Berušková
Březen 2022	Andrea Reitmeyer – Ustrašená veverka Barborka	Třída Včeličková
Duben 2022	Jiří Horák – Honza a vrba (Česká čítanka pro nejmenší)	Třída Motýlková
Květen 2022	Jana Burešová – Ovečka Nina a jiné pohádky (Vosí hnízdo)	Třída Berušková
Červen 2022	Brigitte Hofmann – Pětiminutové příběhy (Příliš odvážný medvídek) „KNIHOVNA V MŠ“ – na zahradě MŠ	Předškoláci

Termíny budou upřesňovány v jednotlivých měsících.

6. Závěr

V mateřské škole se snažíme o to, aby čtení bylo pro děti příjemným zážitkem a knihu považovalo za přirozenou součást života. Nabízíme jim knihy různých typů a žánrů a nabídku školkové knihovny pravidelně doplňujeme o nové knihy a encyklopedie.

Vypracovala: Edita Vanžurová, Dis.

Mgr. Romana Pešková

Ředitelka ZŠ a MŠ

V Proseči 30. 9. 2021